

สมรรถนะของอาจารย์พยาบาลเป็นความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ 5 ประการ คือ การสอน การพัฒนานุเคราะห์ทางการพยาบาล การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในการจัดการศึกษาทางการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยอาจารย์พยาบาลที่มีสมรรถนะในระดับที่ยอมรับได้ การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และสำรวจกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและปัจจัยเอื้อ-อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะของคณาจารย์กลุ่มนี้ ประชากรเป็นอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ จำนวน 985 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ส่วนบุคคล แบบวัดสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล แบบสอบถามกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล และแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา

ผลการวิจัย แสดงว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะของประชากรที่ศึกษาโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการสอน ด้านการพัฒนานุเคราะห์ทางการพยาบาล ด้านการวิจัย ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะที่ถูกระบุจำนวนมากที่สุดมีดังนี้ ด้านการสอน ได้แก่ การได้รับโอกาสศึกษาต่อ ด้านการพัฒนานุเคราะห์ทางการพยาบาล ได้แก่ การสนับสนุนการค้นคว้าด้วยตนเองในเรื่องการให้ความรู้ ด้านการวิจัย ได้แก่ การจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัย ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม ได้แก่ การเป็นผู้จัด โครงการสนับสนุนการให้ความรู้แก่ชุมชนและสังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในชมรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ชมรมธรรมนิยาม ประเพณีภายในหน่วยงาน ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล ได้แก่ การมีประสบการณ์เหมาะสมที่ตามเกณฑ์ที่จะได้รับการพัฒนา นโยบายและแผนของหน่วยงานด้านการพัฒนานุเคราะห์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว การมีเครื่องคอมพิวเตอร์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย และการมีงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาผลงานวิจัยเพียงพอในหน่วยงาน ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาสมรรถนะ ได้แก่ วิทยุผดอยู่ในช่วงที่ไม่เหมาะสม นโยบายการพัฒนานุเคราะห์ที่ไม่ชัดเจน การมีเครื่องคอมพิวเตอร์และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ล้าสมัยและไม่สะดวกต่อการใช้ และความไม่พอเพียงของค่าตอบแทนที่ได้รับ

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขต่อไปในอนาคต

Competencies of the nurse educator include ability of a person to perform in 5 assigned functions; teaching, nursing personnel development, research, provision of community services, and cultural promoting and preserving. It is essential to have acceptable competent nurse educators to provide an efficient nursing education. The purposes of this descriptive research were to assess competencies among nurse educators in nursing colleges under the Ministry of Public Health, and to examine competency development activities and facilitating - impeding factors related to their competency development. The studied population was 985 nurse educators in nursing colleges under the Ministry of Public Health. The instruments used for data collection were a demographic profile, Competencies of Nurse Educator Scale, Competency Development Activities Questionnaire, and Factor Related to Competency Development Questionnaire. The data were analyzed by using descriptive statistics.

The results of the study showed that the mean scores of the studied population's competencies; both the overall picture and 5 subscales: teaching, nursing personnel development, research, provision of community services, and cultural promoting and preserving, were at a high level. The highest frequencies of identified activities related to each competency development were as follows. To receive the opportunity to further their education was for developing teaching competencies. To gain support in self directed learning on knowledge transferring was for developing the nursing personnel development competencies. Participation in research workshop was for the research competency development. To be an organizer of a community service project was for developing the provision of community service competencies. And, to participate in the institution cultural, custom and tradition preservation club was for developing their cultural promoting and preserving competencies. The facilitating factors for their competency development included their met-criterion experiences, the institution's policy and short and long term plans for the staff development, availability of updated computers and electronic media, and adequacy of financial supports for research in the institution. The impeding factors included the age which was inappropriate, unclear staff development policy, out of date and inconvenient computers and electronic media.

The results of this study could be used in the nursing colleges under the Ministry of Public Health in the future. It provides ways to assess the competencies among nurse educators and data bases for developing their competencies in the future.